

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

31 януари 2023 година*

„Преюдициално запитване — Пространство на свобода, сигурност и правосъдие — Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси — Европейска заповед за арест — Рамково решение 2002/584/ПВР — Процедури за предаване между държавите членки — Условия за изпълнение — Компетентност на издаващия съдебен орган — Член 47, втора алинея от Хартата на основните права на Европейския съюз — Право на достъп до съд, предварително създаден със закон — Възможност да се издаде нова европейска заповед за арест срещу същото лице“

По дело C-158/21

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Tribunal Supremo (Върховен съд, Испания) с акт от 9 март 2021 г., постъпил в Съда на 11 март 2021 г., в рамките на наказателно производство срещу

Lluís Puig Gordi,

Carles Puigdemont Casamajó,

Antoni Comín Oliveres,

Clara Ponsatí Obiols,

Meritxell Serret Aleu,

Marta Rovira Vergés,

Anna Gabriel Sabaté,

при участието на:

Ministerio Fiscal,

Abogacía del Estado,

Partido político VOX

СЪДЪТ (голям състав),

* Език на производството: испански.

състоящ се от: К. Lenaerts, председател, L. Bay Larsen (докладчик), заместник-председател, С. Lycourgos, Е. Regan, Р. G. Xuereb и L. S. Rossi, председатели на състави, М. Ilešič, J.-С. Bonichot, N. Piçarra, I. Jarukaitis, А. Kumin, N. Jääskinen, N. Wahl, I. Ziemele и J. Passer, съдии,

генерален адвокат: J. Richard de la Tour,

секретар: М. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 5 април 2022 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за Puig Gordi, от S. Bekaert, advocaat, и G. Boyé Tuset, abogado,
- за Puigdemont Casamajó, от G. Boyé Tuset, abogado,
- за Comín Oliveres, от G. Boyé Tuset, J. Costa Rosselló и I. Elbal, abogados,
- за Ponsatí Obiols, от G. Boyé Tuset и М. I. Elbal Sánchez, abogados,
- за Rovira Vergés, от А. Van den Eynde Adroer, abogado,
- за Gabriel Sabaté, от В. Salellas Vilar, abogado,
- за Ministerio Fiscal, от F. A. Cadena Serrano, С. Madrigal Martínez-Pereda, J. Moreno Verdejo и J. A. Zaragoza Aguado, fiscales,
- за Partido político VOX, от М. Castro Fuertes, abogada, и М. P. Hidalgo López, procuradora,
- за испанското правителство, от S. Centeno Huerta, А. Gavela Llopis и J. Ruiz Sánchez, в качеството на представители,
- за белгийското правителство, от М. Jacobs, С. Pochet и М. Van Regemorter, в качеството на представители, подпомагани от F. Matthis и В. Renson, адвокати,
- за полското правителство, от В. Majczyna, в качеството на представител,
- за румънското правителство, от Е. Gane и А. Wellman, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от J. Vaquero Cruz и S. Grünheid, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 14 юли 2022 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки (ОВ L 190, 2002 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 3, и поправка в ОВ L 205, 2019 г., стр. 34), изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г. (ОВ L 81, 2009 г., стр. 24) (наричано по-нататък „Рамково решение 2002/584“).
- 2 Запитването е отправено в рамките на наказателно производство, образувано срещу Lluís Puig Gordi, Carles Puigdemont Casamajó, Antoni Comín Oliveres, Clara Ponsatí Obiols, Meritxell Serret Aleu, Marta Rovira Vergés и Anna Gabriel Sabaté.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Съображения 6, 8 и 12 от Рамково решение 2002/584 гласят:
 - „(6) Европейската заповед за арест съгласно настоящото рамково решение е първата конкретна мярка в областта на наказателното право, която прилага принципа за взаимно признаване, който Европейският съвет определя като „крайтъгълния камък“ на съдебното сътрудничество.
 - [...]
 - (8) Решенията за привеждане в изпълнение на заповедите за арест трябва да бъдат предмет на достатъчен контрол, което означава, че съдебният орган на държавата членка, в която издирваното лице е задържано, следва да вземе решение за неговото предаване.
 - [...]
 - (12) Настоящото рамково решение спазва основните права и се съобразява с принципите, признати в член 6 от Договора за Европейски съюз и отразени в Хартата на основните права на Европейския съюз [...], и по-специално глава VI от нея. Никоя разпоредба от настоящото рамково решение не може да се тълкува като забраняваща отказа да се предаде лице, за което е издадена заповед за арест, когато са налице почиващи на обективни елементи основания да се счита, че въпросната заповед е издадена с цел преследване или наказване на лице поради неговия пол, раса, религия, етническа принадлежност, националност, език, политически убеждения или сексуална ориентация, или че неговото положение е свързано с някое от тези основания.
 - [...]“.
- 4 Член 1 от това рамково решение гласи:
 - „1. Европейската заповед за арест е съдебно решение, което е издадено от държава членка, с оглед задържане и предаване от друга държава членка на издирвано лице, с цел

наказателно преследване или изпълнение на присъда за лишаване от свобода или на мярка, изискваща задържане.

2. Държавите членки следва да изпълнят всяка европейска заповед за арест въз основа на принципите на взаимното признаване и в съответствие с разпоредбите на настоящото рамково решение.

3. Рамковото решение няма действие по отношение на изменение на задължението за спазване на основните права и основните правни принципи, залегнали в член 6 от Договора за Европейския съюз“.

5 Членове 3, 4 и 4а от посоченото рамково решение съдържат основанията за неизпълнение на европейската заповед за арест.

6 Член 6, параграф 1 от същото рамково решение предвижда:

„Издаващият съдебен орган е съдебният орган на държавата членка, издала европейската заповед за арест, компетентен да я издаде съгласно правото на тази държава“.

7 В член 8 от Рамково решение 2002/584 се посочва информацията, която трябва да съдържа европейската заповед за арест и се уточнява, че тя трябва да бъде преведена на официалния език или на един от официалните езици на изпълняващата държава членка.

8 Член 15, параграфи 2 и 3 от това рамково решение има следния текст:

„2. Ако изпълняващият съдебен орган счете, че предоставената от издаващата държава членка информация е недостатъчна, за да вземе решение за предаване, той следва да поиска незабавно да му бъде предоставена необходимата допълнителна информация [...]

3. Издаващият съдебен орган може по всяко време да изпраща необходима допълнителна информация на изпълняващия съдебен орган“.

Белгийското право

9 Член 4 от Loi relative au mandat d'arrêt européen (Закон за европейската заповед за арест) от 19 декември 2003 г. (Moniteur belge от 22 декември 2003 г., стр. 60075), в редакцията си, приложима към фактите в главното производство, гласи:

„Изпълнението на европейска заповед за арест се отказва в следните случаи:

[...]

5. ако съществуват сериозни причини да се счита, че изпълнението на европейската заповед за арест ще наруши основните права на засегнатото лице, залегнали в член 6 от Договора за Европейския съюз“.

Главното производство и преюдициалните въпроси

- 10 В главното производство запитващата юрисдикция, Tribunal Supremo (Върховен съд, Испания), издава европейски заповеди за арест на 14 октомври 2019 г. срещу г-н Puigdemont Casamajó и на 4 ноември 2019 г. — срещу г-н Comín Oliveres, г-н Puig Gordi и г-жа Ponsatí Obiols.
- 11 Кралство Белгия образува производство за изпълнение на европейските заповеди за арест, издадени срещу г-н Puigdemont Casamajó, г-н Comín Oliveres и г-н Puig Gordi.
- 12 Производствата срещу г-н Puigdemont Casamajó и г-н Comín Oliveres са спрени, след като те придобиват качеството на членове на Европейския парламент.
- 13 С определение от 7 август 2020 г. *Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel* (Първоинстанционен нидерландскоезичен съд Брюксел, Белгия) отказва изпълнението на европейската заповед за арест, издадена срещу г-н Puig Gordi.
- 14 Запитващата юрисдикция посочва, че това решение се основава на преценката, че тя не е компетентна да разгледа наказателното производство срещу г-н Puig Gordi и следователно да издаде тази европейска заповед за арест. В това отношение, като се позовава на практиката на Съда относно понятието „съдебен орган“ по смисъла на член 6 от Рамково решение 2002/584, на съображения 8 и 12 това рамково решение, на решение на ЕСПЧ от 2 юни 2005 г., *Claes и др. с/у Белгия* (СЕ:ЕCHR:2005:0602JUD004682599), и на белгийското законодателство, *Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel* (Първоинстанционен нидерландскоезичен съд Брюксел) приема, че за такива цели може да се произнесе по компетентността на издаващия съдебен орган, а именно запитващата юрисдикция. Той прави извода, че същата няма компетентност, като се позовава на становищата на *Groupe de travail sur la détention arbitraire* (работна група по произволното задържане, наричана по-нататък „GTDA“) от 25 април и 13 юни 2019 г., на решения на ЕСПЧ от 22 юни 2000 г., *Соёте и др. с/у Белгия* (СЕ:ЕCHR:2000:0622JUD003249296), и от 2 юни 2005 г., *Claes и др. с/у Белгия* (СЕ:ЕCHR:2005:0602JUD004682599), на съображение 12 от посоченото рамково решение и на разпоредби на испанското и на белгийското право.
- 15 Белгийската прокуратура подава протест срещу определението от 7 август 2020 г., посочено в точка 13 от настоящото решение, пред *Cour d'appel de Bruxelles* (Апелативен съд Брюксел, Белгия), който отхвърля този протест с решение от 7 януари 2021 г.
- 16 Последното решение се позовава на доклад на GTDA от 27 май 2019 г., на посочените в точка 14 от настоящото решение решения на Европейския съд по правата на човека, както и на документ относно компетентността на запитващата юрисдикция, предоставен по искане на белгийската прокуратура от член на наказателното отделение на последната юрисдикция. Въз основа на тези елементи *Cour d'appel de Bruxelles* (Апелативен съд Брюксел) е приел, че компетентността на запитващата юрисдикция да разгледа делото срещу г-н Puig Gordi не стъпва на изрично законово основание и от това прави извода, че изпълнението на издадената срещу него европейска заповед за арест би застрашило основните му права. По-нататък, той счита, че трябва да вземе предвид изключително сериозна опасност от нарушаване на презумпцията за невинност.

- 17 В този контекст запитващата юрисдикция посочва, че трябва в частност да определи дали може да издаде нова европейска заповед за арест срещу г-н Puig Gordi, след като изпълнението на предходна европейска заповед за арест е отказано, и дали трябва да запази действието или да оттегли европейските заповеди за арест, издадени срещу други подсъдими в разглежданото по главното производство наказателно дело.
- 18 В това отношение тя счита, на първо място, че изпълняващият съдебен орган не разполага по силата на правото на Съюза с правомощие да контролира компетентността на издаващия съдебен орган. Всъщност евентуална липса на компетентност не би представлявала основание за отказ, предвидено в Рамково решение 2002/584, и трябвало да се разграничава от липсата на качеството „съдебен орган“ по смисъла на това рамково решение. Отказът да се изпълни европейска заповед за арест обаче не можел да се постанови на основание, предвидено само в националното право.
- 19 Запитващата юрисдикция отбелязва, на второ място, че белгийските съдилища не са компетентни да тълкуват испанското право. Освен това в случая последните съдилища са тълкували неправилно това право, основавайки се по-конкретно на становища на GTDA, която не била създадена по силата на международното право и чиито мнения не изразявали позицията на Съвета по правата на човека на Организацията на обединените нации. За сметка на това посочените съдилища пропуснали да вземат предвид няколко решения на запитващата юрисдикция относно собствената ѝ компетентност и потвърждаването на тази компетентност с решение на Tribunal Constitucional (Конституционен съд, Испания) от 17 февруари 2021 г.
- 20 На трето място, запитващата юрисдикция изтъква, че белгийските съдилища е трябвало преди да се произнесат по изпълнението на европейската заповед за арест, издадена срещу г-н Puig Gordi, да поискат допълнителна информация на основание член 15, параграф 2 от Рамково решение 2002/584.
- 21 На четвърто място, наличието на сериозна опасност от нарушаване на основните права на лицето, за което е издадена европейска заповед за арест, не представлявало посочено в това рамково решение основание за отказ на изпълнение. Така Съдът допуснал такова основание за отказ по член 1, параграф 3 от посоченото рамково решение само при условие че се установи наличието на системни или общи недостатъци в издаващата държава членка.
- 22 При тези условия Tribunal Supremo (Върховен съд) решава да спре производствата и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
 - „1) Допуска ли Рамково решение [2002/584] изпълняващият съдебен орган да откаже предаването на издирваното с европейска заповед за арест лице, позовавайки се на основания за отказ, които са предвидени в националното му право, но не са уредени като такива в Рамковото решение?
 - 2) При утвърдителен отговор на предходния въпрос и с цел да се гарантира изпълнимостта на европейска заповед за арест и да се прилага целесъобразно механизмът по член 15, параграф 3 от Рамково решение [2002/584]:

Трябва ли издаващият съдебен орган да проверява и анализира правото на различните държави [членки], за да вземе предвид евентуалните основания за отказ да се изпълни европейска заповед за арест, които не са предвидени в Рамково решение [2002/584]?

- 3) С оглед на отговорите на предходните въпроси и като се има предвид, че съгласно член 6, параграф 1 от Рамково решение [2002/584] компетентността на издаващия съдебен орган да издаде европейска заповед за арест се определя по силата на правото на издаващата държава [членка]:

Трябва ли член 6, параграф 1 от Рамково решение [2002/584] да се тълкува в смисъл, че изпълняващият съдебен орган може да постави под въпрос компетентността на издаващия съдебен орган да разгледа конкретното наказателно дело, и да откаже предаването, тъй като счита, че издаващият съдебен орган не е компетентен да издаде европейската заповед за арест?

- 4) Що се отнася до евентуалната възможност на изпълняващия съдебен орган да осъществи контрол относно спазването на основните права на издирваното лице в издаващата държава [членка]:

а) Допуска ли Рамково решение [2002/584] изпълняващият съдебен орган да откаже предаването на издирваното лице, тъй като счита, че съществува опасност от нарушаване на основните му права в издаващата държава членка, въз основа на доклад на работна група, представен пред националния изпълняващ орган от самото издирвано лице?

б) За целите на предходния въпрос, съставлява ли такъв доклад обективна, достоверна, точна и надлежно актуализирана информация, която с оглед на практиката на Съда може да обоснове отказа да се предаде издирваното лице поради сериозна опасност от нарушаване на основните му права?

в) При утвърдителен отговор на предходния въпрос какви елементи изисква правото на Съюза, за да може дадена държава членка да заключи, че в издаващата държава членка съществува изтъкваната от издирваното лице опасност от нарушаване на основни права, която обосновава отказа да се изпълни европейската заповед за арест?

- 5) Оказва ли влияние върху отговорите на предходните въпроси фактът, че лицето, чието предаване се иска, е можело да оспори пред съдилищата в издаващата държава [членка], включително в рамките на двуинстанционен съдебен контрол, компетентността на издаващия съдебен орган и издадената срещу него европейска заповед за арест, както и да се позове на защитата на основните си права?

- 6) Оказва ли влияние върху отговорите на предходните въпроси фактът, че изпълняващият съдебен орган отказва да изпълни европейска заповед за арест на основания, които не са изрично предвидени в посоченото Рамково решение [2002/584], като приема в частност, че липсва компетентност на издаващия съдебен орган и е налице сериозна опасност от нарушаване на основните права в издаващата държава [членка], без при това да поиска от издаващия съдебен орган конкретната допълнителна информация, от която зависи това решение?

- 7) Ако от отговорите на предходните въпроси следва, че при обстоятелствата по случая Рамково решение [2002/584] не допуска да се откаже предаването на дадено лице на посочените основания за отказ:

Недопустимо ли е съгласно Рамково решение [2002/584] настоящата запитваща юрисдикция да издаде нова европейска заповед за арест срещу същото лице и да я адресира до същата държава членка?“.

По производството пред Съда

По искането за прилагане на бързото преюдициално производство

- 23 Запитващата юрисдикция отправя искане преюдициалното запитване по настоящото дело да бъде разгледано по реда на бързото преюдициално производство по член 105 от Процедурния правилник на Съда.
- 24 В подкрепа на искането си тази юрисдикция отбелязва, че главното производство има наказателноправен характер, че това производство е спряно до произнасянето на Съда по преюдициалното запитване и че спрямо издирваните лица не се прилага каквато и да било мярка, изискваща задържане.
- 25 Член 105, параграф 1 от Процедурния правилник предвижда, че по искане на запитващата юрисдикция или, по изключение, служебно, след изслушване на съдията докладчик и генералния адвокат председателят на Съда може да реши определено преюдициално запитване да бъде разгледано по реда на бързо производство, в отклонение от разпоредбите на този правилник, когато естеството на делото изисква то да бъде разгледано в кратки срокове.
- 26 В настоящия случай на 31 март 2021 г., след като изслушва съдията докладчик и генералния адвокат, председателят на Съда решава, че посоченото в точка 23 от настоящото решение искане не следва да бъде уважено.
- 27 Всъщност следва да се припомни, че прилагането на бързото преюдициално производство зависи не от самото естество на спора по главното производство, а от характерните за съответното дело изключителни обстоятелства, които трябва да установят извънредната неотложност на произнасянето по тези въпроси (вж. в този смисъл определение на председателя на Съда от 30 май 2018 г., KN, C-191/18, непубликувано, EU:C:2018:383, т. 20 и цитираната съдебна практика).
- 28 Що се отнася до делото по главното производство обаче, Tribunal Supremo (Върховен съд) не е установил наличието на изключителни обстоятелства, специфични за това дело, които да са от естество да докажат извънредна неотложност.
- 29 Така, от една страна, при положение че преюдициалното производство предполага висящото пред запитващата юрисдикция производство да бъде спряно до отговора на Съда, това суспензивно действие, присъщо на механизма за преюдициално запитване, не може да обоснове отправянето на преюдициално запитване по реда на бързото производство (вж. в този смисъл определение на председателя на Съда от 20 януари 2014 г., Nguyen и Schönherr, C-2/14, непубликувано, EU:C:2014:1999, т. 14 и цитираната съдебна практика).

30 От друга страна, обстоятелството, че лицата, срещу които се провежда наказателното дело по главното производство, понастоящем не са задържани, представлява основание да не се образува бързото преюдициално производство по член 105, параграф 1 от Процедурния правилник (вж. в този смисъл определение на председателя на Съда от 20 септември 2018 г., *Minister for Justice and Equality*, C-508/18 и C-509/18, непубликувано, EU:C:2018:766, т. 13 и цитираната съдебна практика).

По искането за възобновяване на устната фаза на производството

31 С молба, подадена в секретариата на Съда на 7 ноември 2022 г., г-н Puigdemont Casamajó, г-н Comín Oliveres, г-н Puig Gordi и г-жа Ponsatí Obiols са поискали да бъде възобновена устната фаза на производството.

32 В подкрепа на това искане те изтъкват, че нови факти и доводи, които не са били обсъдени от страните, могат да окажат решаващо влияние върху решението на Съда по настоящото дело.

33 По-точно, те се позовават на подписването на определението на заместник-председателя на Съда от 24 май 2022 г., Puigdemont i Casamajó и др./Парламент и Испания (C-629/21 P(R), EU:C:2022:413), на становище на Комитета по правата на човека на Организацията на обединените нации от 30 август 2022 г., на постановени от испански юрисдикции решения, на обстоятелството, че много от подсъдимите в разглежданото по главното производство наказателно дело са били следени от испанските органи, на становища на членове на Европейската комисия и на изявление на Централната изборителна комисия. Освен това те отправят поредица от критики срещу заключението на генералния адвокат по настоящото дело.

34 В това отношение следва да се отбележи, че в съответствие с член 83 от Процедурния правилник във всеки един момент, след изслушване на генералния адвокат, Съдът може да постанови възобновяване на устната фаза на производството, по-специално когато счита, че делото не е напълно изяснено, когато след закриване на тази фаза някоя от страните посочи нов факт от решаващо значение за решението на Съда или когато делото трябва да се реши въз основа на довод, който все още не е бил обсъден.

35 В случая трябва да се отбележи, от една страна, че фактите, представени от г-н Puigdemont Casamajó, г-н Comín Oliveres, г-н Puig Gordi и г-жа Ponsatí Obiols като нови, не са от естество да окажат решаващо значение върху решението на Съда.

36 Всъщност тези факти се отнасят или до индивидуалното положение на обвиняемите в разглежданото по главното производство наказателно дело, или до твърдени недостатъци на испанската съдебна система. В рамките на настоящото преюдициално производство обаче Съдът трябва не да преценява това индивидуално положение или да решава дали твърдените недостатъци са установени, а само да даде тълкуване на приложимите разпоредби от правото на Съюза.

37 От друга страна, що се отнася до критиките срещу заключението на генералния адвокат, важно е да се припомни, че Статутът на Съда на Европейския съюз и Процедурният правилник на Съда не предвиждат възможност за страните да представят становища в отговор на заключението на генералния адвокат (решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), C-791/19, EU:C:2021:596, т. 41).

- 38 По-нататък, по силата на член 252, втора алинея ДФЕС генералният адвокат представя публично, при пълна безпристрастност и независимост, мотивирани заключения по делата, за които съгласно Статута на Съда на Европейския съюз се изисква неговото произнасяне. Съдът не е обвързан нито от това заключение, нито от изложените от генералния адвокат мотиви към него. Поради това несъгласието на страна със заключението на генералния адвокат не може само по себе си да бъде основание за възобновяване на устната фаза на производството, независимо какви са разгледаните в заключението въпроси (решение от 15 юли 2021 г., Комисия/Полша (Дисциплинарен режим на съдиите), C-791/19, EU:C:2021:596, т. 42).
- 39 Несъмнено Съдът може във всеки един момент, след изслушване на генералния адвокат, да разпорежи възобновяване на устната фаза на производството, в съответствие с член 83 от своя процедурен правилник, по-специално когато счита, че делото не е достатъчно изяснено.
- 40 В настоящия случай обаче след изслушване на генералния адвокат Съдът счита, че след провеждането на писмената фаза на производството и на съдебното заседание разполага с всички необходими данни, за да пристъпи към постановяване на решение, тъй като по-конкретно доводите, изтъкнати срещу заключението на генералния адвокат в искането за възобновяване на устната фаза на производството, са били подробно обсъдени между страните и заинтересованите лица.
- 41 С оглед на гореизложеното това искане не следва да се уважава.

По преюдициалните въпроси

По допустимостта на преюдициални въпроси от първи до шести

- 42 Г-н Puig Gordi, г-н Puigdemont Casamajó, г-н Comín Oliveres, г-жа Ponsatí Obiols, г-жа Rovira Vergés и г-жа Gabriel Sabaté оспорват допустимостта на някои от поставените въпроси.
- 43 На първо място, г-жа Ponsatí Obiols, г-н Puig Gordi, г-н Puigdemont Casamajó и г-н Comín Oliveres изтъкват, че въпроси от първи до шести като цяло са явно безполезни за разглеждането на наказателното дело по главното производство.
- 44 Най-напред, тези въпроси се отнасят до правилата за изпълнение на европейските заповеди за арест, така че отговорите на посочените въпроси били без значение за запитващата юрисдикция, тъй като в наказателното дело по главното производство тя има качеството на издаващ съдебен орган. Макар наистина в решение от 25 юли 2018 г., АУ (Заповед за арест — Свидетел) (C-268/17, EU:C:2018:602), Съдът да е приел да отговори на въпроси, свързани с изпълнението на европейски заповеди за арест, поставени от издаващ съдебен орган, обстоятелствата по делото в главното производство все пак се различавали от тези по делото, по което е постановено това решение. Всъщност в последното дело изпълняващият съдебен орган не се е произнесъл по разглежданата европейска заповед за арест и Съдът се е произнесъл по въпрос по същество, свързан с принципа *ne bis in idem*, който представлявал интерес както за издаващия съдебен орган, така и за изпълняващия съдебен орган.

- 45 По-нататък, трябвало да се вземе предвид фактът, че решението на Cour d'appel de Bruxelles (Апелативен съд Брюксел) да откаже изпълнението на европейската заповед за арест срещу г-н Puig Gordi се основава не само на нарушение на правото на справедлив съдебен процес, но и на нарушаване на презумпцията за невиновност. Въпроси от първи до шести обаче не се отнасяли до последния мотив, което предполагало, че при всички положения отговорите на Съда на тези въпроси не биха могли да доведат до извода, че тази европейска заповед за арест трябва да бъде изпълнена.
- 46 Накрая, трима от подсъдимите по наказателното дело в главното производство се ползвали от имунитет като членове на Европейския парламент, така че за тях не можело да се издава европейска заповед за арест, което правело хипотетични, що се отнася до тях, въпроси от първи до шести.
- 47 На второ място, г-жа Ponsatí Obiols, г-н Puig Gordi, г-н Puigdemont Casamajó и г-н Comín Oliveres твърдят, че при всички положения първият въпрос е недопустим на друго основание. Всъщност целта на този въпрос била Съдът да даде насоки за тълкуване на Рамково решение 2002/584, позволяващи да се прецени съвместимостта на белгийска законова разпоредба с това рамково решение, въпреки че тази разпоредба би продължила да се прилага в белгийския правен ред, независимо от отговора на Съда, тъй като посоченото рамково решение нямало директен ефект.
- 48 На трето място, според г-жа Rovira Vergés и г-жа Gabriel Sabaté петият въпрос няма връзка с главното производство, доколкото подсъдимите не са били в състояние да оспорят компетентността на запитващата юрисдикция или да се позовават на основните си права пред испанските съдилища.
- 49 На четвърто място, г-жа Rovira Vergés и г-жа Gabriel Sabaté поддържат, че шестият въпрос трябва да се обяви за недопустим, като изтъкват съответно, че в случая изпълняващият съдебен орган се е основал на допълнителна информация, предоставена от Tribunal Supremo (Върховен съд), и че Съдът не следва да се произнесе дали е целесъобразно изпълняващият съдебен орган да отправи искане за допълнителна информация.
- 50 По тези различни аспекти следва да се припомни в самото начало, че според постоянната съдебна практика в рамките на сътрудничеството между Съда и националните юрисдикции, въведено с член 267 ДФЕС, само националният съд, който е сезиран с делото в главното производство и трябва да поеме отговорността за последващото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на делото — както необходимостта от преюдициално решение, за да може да се произнесе, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда. Следователно, щом като отправените въпроси се отнасят до тълкуването на правото на Съюза, Съдът по принцип е длъжен да се произнесе (вж. в този смисъл решение от 15 юли 2021 г., *The Department for Communities in Northern Ireland*, C-709/20, EU:C:2021:602, т. 54 и цитираната съдебна практика).
- 51 Съдът може да откаже да се произнесе по отправеното от национална юрисдикция преюдициално запитване само когато е съвсем очевидно, че исканото тълкуване на правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на

поставените му въпроси (вж. в този смисъл решение от 15 юли 2021 г., *The Department for Communities in Northern Ireland*, C-709/20, EU:C:2021:602, т. 55 и цитираната съдебна практика).

- 52 Що се отнася, на първо място, до твърдението, че въпроси от първи до шести са лишени от полезност с оглед на разглеждането на наказателното дело по главното производство, важно е да се отбележи, че запитващата юрисдикция уточнява, че преюдициалното запитване има за цел по-конкретно да ѝ позволи да определи дали може да издаде нова европейска заповед за арест срещу г-н Puig Gordi, след като е отказано изпълнението на предходна европейска заповед за арест, издадена срещу него, и дали трябва да запази или да оттегли европейските заповеди за арест, издадени срещу други подсъдими по наказателното дело, разглеждано в главното производство.
- 53 Тези съображения могат да обосноват възможността тази юрисдикция в качеството си на издаващ съдебен орган да отправи запитване до Съда относно условията за изпълнение на европейска заповед за арест.
- 54 Всъщност гарантирането на основните права в производство във връзка с европейска заповед за арест е на първо място отговорност на издаващата държава членка. Поради това и тъй като вследствие на издаването на такава заповед може да се стигне до задържане на посоченото в нея лице, издаващият съдебен орган — с оглед на гарантирането на тези права — трябва да разполага с възможността да сезира Съда с преюдициално запитване, за да определи дали трябва да запази или да оттегли европейска заповед за арест, и дали може да издаде такава заповед (вж. в този смисъл решения от 25 юли 2018 г., АУ (Заповед за арест — Свидетел), C-268/17, EU:C:2018:602, т. 28 и 29, и от 28 януари 2021 г., Специализирана прокуратура (Декларация за правата), C-649/19, EU:C:2021:75, т. 39).
- 55 Доводът на г-жа Ponsatí Obiols, че тази възможност не може да се упражни за определянето при какви условия изпълняващият съдебен орган трябва да откаже да изпълни европейска заповед за арест, за да гарантира спазването на член 47, втора алинея от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), не може да бъде възприет, доколкото, за да се съобрази с принципите на взаимно доверие и лоялно сътрудничество, издаващият съдебен орган трябва да се въздържа от издаването или от запазването на действието на европейска заповед за арест, чието изпълнение следва да бъде отказано, по-специално, за да се избегне нарушение на този член 47, втора алинея (вж. по аналогия решение от 11 ноември 2021 г., Гаванозов II, C-852/19, EU:C:2021:902, т. 60).
- 56 Също така изтъкнатото от г-жа Ponsatí Obiols обстоятелство, че изпълняващият съдебен орган вече е отказал да изпълни издадената срещу г-н Puig Gordi европейска заповед за арест, не е от естество да установи, че въпроси от първи до шести нямат никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство, тъй като наличието на такова решение за отказ, напротив, е от естество да обоснове съмненията на запитващата юрисдикция дали може, без да наруши правото на Съюза, да издаде нова европейска заповед за арест, за да издейства предаването на г-н Puig Gordi, и дали трябва да се приемат нови мерки по отношение на другите подсъдими по наказателното дело в главното производство.
- 57 При тези условия, като се има предвид, че извършването на такава проверка в крайна сметка има за цел да уточни правомощията и задълженията на издаващия съдебен орган, фактът, че запитващата юрисдикция не отправя запитване до Съда относно всички мотиви

на Cour d'appel de Bruxelles за отказа да изпълни издадената срещу г-н Puig Gordi европейска заповед за арест, не е достатъчен, за да се установи, че въпроси от първи до шести нямат никаква връзка с действителността или с предмета на главното производство.

- 58 Впрочем обстоятелството, че трима от подсъдимите по главното производство се ползвали с имунитет в качеството си на членове на Европейския парламент, при всички положения не е от естество да установи, че тези въпроси са хипотетични, тъй като други подсъдими в това производство, сред които г-н Puig Gordi, всъщност не се ползват с такъв имунитет.
- 59 На второ място, що се отнася по-конкретно до твърдяната недопустимост на първия въпрос, достатъчно е да се припомни, че съгласно член 267 ДФЕС Съдът е компетентен да се произнася по преюдициални запитвания относно тълкуването на актовете на институциите на Съюза, независимо дали тези актове се прилагат пряко или не (вж. в този смисъл решения от 27 ноември 2012 г., Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756, т. 89, и от 15 януари 2013 г., Križan и др., C-416/10, EU:C:2013:8, т. 56).
- 60 Що се отнася, на трето място, до твърдяната недопустимост на петия въпрос, следва да се отбележи, че доводите на г-жа Rovira Vergés и г-жа Gabriel Sabaté в това отношение противоречат на предоставените от запитващата юрисдикция данни относно протичането пред испанските съдилища на производството по отношение на издирваните лица.
- 61 Следва да се припомни обаче, че в рамките на производство по член 267 ДФЕС, основано на ясно разделение на правомощията между националните юрисдикции и Съда, само националният съд е компетентен да установи и извърши преценка на фактите по спора в главното производство, както и да тълкува и прилага националното право (вж. в този смисъл решение от 14 юли 2022 г., Volkswagen, C-134/20, EU:C:2022:571, т. 36 и цитираната съдебна практика).
- 62 На четвърто място, същото се отнася и за довода на г-жа Rovira Vergés, че шестият въпрос трябва да се обяви за недопустим, тъй като в случая изпълняващият съдебен орган се е основал на допълнителна информация, предоставена от Tribunal Supremo (Върховен съд) в качеството му на издаващ съдебен орган. Всъщност в акта за преюдициално запитване последният изрично подчертава, че не е предоставил такава информация на изпълняващия съдебен орган, но че един от членовете му е отговорил на въпроси, поставени от белгийската прокуратура, за да подготви доводите си в съдебното заседание, проведено в хода на производството по изпълнение на европейските заповеди за арест, разглеждано по главното производство.
- 63 Освен това, противно на поддържаното от г-жа Gabriel Sabaté, с шестия си въпрос запитващата юрисдикция иска от Съда да установи не дали е целесъобразно изпълняващият съдебен орган да отправи искане за допълнителна информация, а дали този съдебен орган е длъжен да отправи такава молба, преди да може да откаже да изпълни европейска заповед за арест, като се позове на липсата на компетентност на издаващия съдебен орган да издаде европейска заповед за арест и на съществуването на сериозна опасност от нарушаване на основните права в издаващата държава членка.
- 64 Такъв въпрос обаче трябва да се разглежда като отнасящ се до тълкуването на правото на Съюза. Следователно Съдът е длъжен да се произнесе по него.
- 65 От гореизложеното следва, че въпроси от първи до шести са допустими.

По същество

По първия въпрос

- 66 С първия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че изпълняващ съдебен орган има възможност да откаже изпълнението на европейска заповед за арест, позовавайки се на основание за отказ, което произтича не от това рамково решение, а единствено от правото на издаващата държава членка.
- 67 От постоянната практика на Съда следва, че целта на Рамково решение 2002/584 е чрез въвеждането на опростена и ефикасна процедура за предаване на осъдени или заподозрени в нарушаване на наказателния закон лица да улесни и ускори съдебното сътрудничество, за да допринесе за осъществяването на целта на Съюза да се превърне в пространство на свобода, сигурност и правосъдие въз основа на високата степен на доверие, която трябва да съществува между държавите членки (решение от 29 април 2021 г., X (Европейска заповед за арест — *Ne bis in idem*), C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, т. 37 и цитираната съдебна практика).
- 68 За тази цел от това рамково решение и в частност от член 1, параграф 2 от него следва, че изпълнението на европейската заповед за арест е принципът, докато отказът същата да бъде изпълнена е предвиден като изключение, което трябва да се тълкува стриктно (вж. в този смисъл решение от 29 април 2021 г., X (Европейска заповед за арест — *Ne bis in idem*), C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, т. 46 и цитираната съдебна практика).
- 69 В това отношение следва да се подчертае, на първо място, че принципът на взаимно признаване предполага, че единствено европейските заповеди за арест по смисъла на член 1, параграф 1 от посоченото рамково решение трябва да бъдат изпълнявани в съответствие с неговите разпоредби, което изисква такава заповед за арест, квалифицирана в тази разпоредба като „съдебно решение“, да е издадена от „съдебен орган“ по смисъла на член 6, параграф 1 от същото рамково решение (решение от 17 декември 2020 г., *Openbaar Ministerie* (Независимост на издаващия съдебен орган), C-354/20 PPU и C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, т. 38 и цитираната съдебна практика).
- 70 На второ място, изпълняващият съдебен орган трябва да не дава ход на европейска заповед за арест, която не е съобразена с минималните изисквания, от които зависи нейната валидност, сред които предвидените в член 8 от Рамково решение 2002/584 (вж. в този смисъл решения от 6 декември 2018 г., *IK* (Изпълнение на допълнително наказание), C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, т. 43, и от 9 октомври 2019 г., *NJ* (Прокуратура на Виена), C-489/19 PPU, EU:C:2019:849, т. 29).
- 71 На трето място, изпълняващите съдебни органи трябва или могат да откажат да изпълнят такава заповед само в изчерпателно изброените случаи на отказ за изпълнение, предвидени в членове 3, 4 и 4а от това рамково решение (вж. в този смисъл решение от 27 май 2019 г., *PF* (Главен прокурор на Литва), C-509/18, EU:C:2019:457, т. 24 и цитираната съдебна практика).
- 72 На четвърто място, наличието на опасност от нарушаване на основните права, прогласени в членове 4 и 47 от Хартата, може да позволи на издаващия съдебен орган по изключение и след подходяща проверка, да не изпълни европейска заповед за арест на основание член 1,

параграф 3 от посоченото рамково решение (вж. в този смисъл решение от 15 октомври 2019 г., *Dorobantu*, C-128/18, EU:C:2019:857, т. 83, и от 22 февруари 2022 г., *Openbaar Ministerie* (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 46 и цитираната съдебна практика).

- 73 По този начин трябва да се констатира, че всяко от основанията, възприети в практиката на Съда като задължаващи или разрешаващи на изпълняващия съдебен орган да не изпълни европейска заповед за арест, произтича от Рамково решение 2002/584.
- 74 По-нататък, от гореизложеното следва, че тези основания имат строго ограничен обхват и следователно позволяват да се откаже изпълнението на европейска заповед за арест само по изключение.
- 75 Да се приеме обаче, че всяка държава членка може да добавя към посочените основания други основания, позволяващи на изпълняващия съдебен орган да не изпълни европейска заповед за арест, би било от естество, от една страна, да накърни еднаквото прилагане на Рамково решение 2002/584, като обуслови прилагането му от норми на национално право, и от друга страна, да лиши от ефективност предвиденото в член 1, параграф 2 от това рамково решение задължение за изпълнение на европейските заповеди за арест, като на практика позволи на всяка държава членка да определя свободно обхвата на това задължение за своите изпълняващи съдебни органи.
- 76 Подобно тълкуване би попречило на доброто функциониране на опростената и ефикасна процедура за предаване на осъдени или заподозрени в нарушаване на наказателния закон лица, въведена с посоченото рамково решение, поради което би било в противоречие с преследваната от него цел, припомнена в точка 67 от настоящото решение.
- 77 В настоящия случай от акта за преюдициално запитване е видно, че белгийските юрисдикции са отказали да изпълнят европейската заповед за арест срещу г-н Puig Gordi, позовавайки се на член 4, точка 5 от Закона от 19 декември 2003 г. за европейската заповед за арест, който гласи, че изпълнението на европейска заповед за арест трябва да бъде отказано, ако съществуват сериозни причини да се счита, че това изпълнение ще наруши основните права на засегнатото лице, залегнали в правото на Съюза.
- 78 Подобна разпоредба обаче, доколкото се тълкува като имаща същия обхват като член 1, параграф 3 от Рамково решение 2002/584, позволява да се откаже изпълнението на европейска заповед за арест само в рамките, визирани в точка 72 от настоящото решение, и следователно не може да се разглежда като установяваща основание за отказ на изпълнение, което не произтича от това рамково решение.
- 79 С оглед на изложеното по-горе на първия въпрос следва да се отговори, че Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че изпълняващият съдебен орган няма възможност да откаже изпълнението на европейска заповед за арест, позовавайки се на основание за отказ на изпълнение, което произтича не от това рамково решение, а единствено от правото на издаващата държава членка. За сметка на това този съдебен орган може да приложи национална разпоредба, която предвижда, че изпълнението на европейска заповед за арест се отказва, когато това изпълнение би довело до нарушаване на основно право, закрепено в правото на Съюза, стига обхватът на тази разпоредба да не надхвърля обхвата на член 1, параграф 3 от посоченото рамково решение, така както е тълкуван от Съда.

По втория въпрос

- 80 Предвид отговора на първия въпрос не е необходимо да се отговаря на втория въпрос.

По третия въпрос

- 81 С третия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 1, параграфи 1 и 2 и член 6, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкуват в смисъл, че изпълняващият съдебен орган може да проверява дали европейската заповед за арест е издадена от компетентен за тази цел съдебен орган и да откаже изпълнението ѝ, когато счита, че това не е така.
- 82 Както бе припомнено в точка 69 от настоящото решение, от член 1, параграфи 1 и 2 от Рамково решение 2002/584 следва, че трябва да бъдат изпълнявани само европейските заповеди за арест, издадени от съдебен орган по смисъла на член 6, параграф 1 от това рамково решение.
- 83 Член 6, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 предвижда, че издаващият съдебен орган е съдебният орган на държавата членка, издала европейската заповед за арест, компетентен да я издаде съгласно правото на тази държава.
- 84 От практиката на Съда е видно, че понятието „съдебен орган“ по смисъла на тази разпоредба трябва да има навсякъде в Съюза самостоятелно и еднакво тълкуване (вж. в този смисъл решение от 27 май 2019 г., OG и PI (Прокуратури на Любек и Цвикау), C-508/18 и C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, т. 49), и че това понятие предполага по-конкретно, че съответният орган действа независимо при упражняване на функциите си, свързани с издаването на европейска заповед за арест (вж. в този смисъл решение от 17 декември 2020 г., Openbaar Ministerie (Независимост на издаващия съдебен орган), C-354/20 PPU и C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, т. 38).
- 85 Вследствие на това, макар изпълняващият съдебен орган да е длъжен, преди да изпълни европейска заповед за арест, да се увери, че тя наистина е била издадена от съдебен орган по смисъла на член 6, параграф 1, изпълняващият съдебен орган за сметка на това не може въз основа на тази разпоредба да проверява дали издаващият съдебен орган е компетентен да издаде европейска заповед за арест с оглед на нормите на правото на издаващата държава членка.
- 86 Всъщност законодателят на Съюза утвърждава самостоятелно и еднакво понятие за „съдебен орган“ по смисъла на Рамково решение 2002/584, но въпреки това предоставя на всяка държава членка в рамките на процесуалната си автономия възможността да определи съдебните органи, компетентни да издават европейска заповед за арест (вж. в този смисъл решения от 10 ноември 2016 г., Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, т. 31, и от 27 май 2019 г., OG и PI (Прокуратури на Любек и Цвикау), C-508/18 и C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, т. 48).
- 87 След като поради направения от законодателя на Съюза избор това определяне произтича изключително от правото на всяка държава членка, съдебните органи на издаващата държава членка трябва да преценят, в рамката, определена в член 6, параграф 1 от Рамково

решение 2002/584, и при необходимост — под контрола на висшестоящите национални юрисдикции, компетентността си, с оглед на правото на тази държава членка, да издават европейска заповед за арест.

- 88 Както посочва генералният адвокат в точка 74 от заключението си, да се приеме, че преценката на издаващия съдебен орган на собствената му компетентност може след това да бъде контролирана от изпълняващия съдебен орган, би означавало последният да бъде натоварен с обща функция за контрол върху приетите в издаващата държава членка процесуални актове, което би било в противоречие с принципа на взаимно признаване, представляващ съгласно съображение 6 от Рамково решение 2002/584 крайъгълният камък на съдебното сътрудничество.
- 89 Затова на третия въпрос следва да се отговори, че член 1, параграфи 1 и 2 и член 6, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкуват в смисъл, че изпълняващият съдебен орган не може да проверява дали европейската заповед за арест е издадена от компетентен за тази цел съдебен орган и да откаже изпълнението ѝ, когато счита, че това не е така.

По буква в) от четвъртия въпрос и по петия въпрос

- 90 В самото начало следва да се отбележи, от една страна, че буква в) от четвъртия въпрос се отнася общо до елементите, с които трябва да разполага изпълняващият съдебен орган, за да откаже да изпълни европейска заповед за арест с мотива, че изпълнението би довело до опасност от нарушаване на основните права в издаващата държава членка, което налага първо да бъде разгледан на този подвъпрос.
- 91 От друга страна, въпреки общата формулировка на посочения подвъпрос, от акта за преюдициално запитване е видно, че Tribunal Supremo (Върховен съд) иска да се установи по-точно дали за целите на въпросното изпълнение е релевантна твърдяната опасност лицето, за което е издадена тази европейска заповед за арест, след предаването му на тази държава членка, да бъде изложено на нарушение на член 47, втора алинея от Хартата, тъй като това лице ще бъде съдено от съд, който няма компетентност за целта.
- 92 При тези условия следва да се приеме, че с буква в) от четвъртия си въпрос и с петия си въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 1, параграф 3 от Рамково решение 2002/584 във връзка с член 47, втора алинея от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че изпълняващият съдебен орган, който трябва да вземе решение за предаване на лице, за което е издадена европейска заповед за арест, може да откаже да изпълни последната, когато счита, че има риск след като бъде предадено на издаващата държава членка, това лице да бъде съдено от съд, който няма компетентност за тази цел, когато това лице е могло да се позове на основните си права пред съдилищата на тази държава членка, за да оспори компетентността на издаващия съдебен орган и тази европейска заповед за арест.
- 93 Важно е да се припомни, че както принципът на взаимно доверие между държавите членки, така и принципът на взаимно признаване, който от своя страна се опира на реципрочното доверие между последните, имат основно значение в правото на Съюза, тъй като позволяват създаването и поддържането на пространство без вътрешни граници. По-конкретно, принципът на взаимно доверие изисква, що се отнася по-специално до пространството на свобода, сигурност и правосъдие, от всяка от тези държави да приеме,

освен когато са налице изключителни обстоятелства, че всички други държави членки зачитат правото на Съюза, и в частност признатите от него основни права (решение от 22 февруари 2022 г., *Openbaar Ministerie* (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 40 и цитираната съдебна практика).

- 94 Затова, когато прилагат правото на Съюза, в съответствие с него от държавите членки може да се изисква да презумират зачитането на основните права от останалите държави членки, поради което нямат възможност не само да изискват от друга държава членка ниво на национална защита на основните права, по-високо от осигуряваното от правото на Съюза, но и, освен в изключителни случаи, да проверяват дали тази друга държава членка действително е зачела в конкретния случай основните гарантирани от Съюза права (решение от 22 февруари 2022 г., *Openbaar Ministerie* (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 41 и цитираната съдебна практика).
- 95 С оглед на това високата степен на доверие между държавите членки, на която почива механизмът на европейската заповед за арест, се основава на предпоставката, че наказателните юрисдикции на издаващата държава членка, които след изпълнението на европейска заповед за арест ще трябва да проведат досъдебното производство, съдебното производство и привеждането в изпълнение на съдебните актове за налагане на наказание лишаване от свобода или изискваща задържане мярка, отговарят на изискванията, присъщи на основното право на справедлив съдебен процес, гарантирано от член 47, втора алинея от Хартата. Всъщност това основно право има кардинално значение като гарант за защитата на всички права, които правните субекти черпят от правото на Съюза, и за опазването на общите ценности на държавите членки, прогласени в член 2 ДЕС, по-конкретно на ценността правова държава (решение от 22 февруари 2022 г., *Openbaar Ministerie* (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 45 и цитираната съдебна практика).
- 96 При тези условия, ако за да гарантира пълното прилагане на принципите на взаимно доверие и взаимно признаване, които са в основата на функционирането на този механизъм, на първо място всяка държава членка трябва да осигури, под контрола на Съда, запазването на изискванията, присъщи на посоченото основно право, като се въздържа от всякакви мерки, които могат да го засегнат, то съществуването на реален риск, ако лицето, за което се отнася европейска заповед за арест, бъде предадено на издаващия съдебен орган, същото основно право да бъде нарушено, може да позволи, както беше посочено в точка 72 от настоящото решение, на изпълняващия съдебен орган по изключение да не изпълни тази европейска заповед за арест на основание член 1, параграф 3 от Рамково решение 2002/584 (решение от 22 февруари 2022 г., *Openbaar Ministerie* (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 46 и цитираната съдебна практика).
- 97 В това отношение от практиката на Съда следва, че когато изпълняващият съдебен орган, който трябва да вземе решение за предаване на лице, за което е издадена европейска заповед за арест, разполага с данни за реална опасност от нарушаване на основното право на справедлив съдебен процес, гарантирано от член 47, втора алинея от Хартата, поради системни или общи недостатъци във връзка с функционирането на съдебната власт в издаващата държава членка, този орган трябва да извърши конкретна и точна преценка дали предвид личното положение на това лице, естеството на правонарушението, за което то е преследвано, и фактическият контекст на издаването на заповедта съществуват

сериозни и потвърдени основания да се приеме, че вследствие на предаването му на тази държава членка посоченото лице ще бъде изложено на такава опасност (вж. в този смисъл решения от 17 декември 2020 г., *Openbaar Ministerie* (Независимост на издаващия съдебен орган), C-354/20 PPU и C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, т. 52, и от 22 февруари 2022 г., *Openbaar Ministerie* (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 50).

- 98 Що се отнася до приложимостта на тази двуетапна проверка към мотива за отказ да се изпълни европейска заповед за арест, който е предмет на буква в) от четвъртия въпрос, важно е да се припомни, че изпълняващият съдебен орган е длъжен по-специално да извърши такава проверка, с цел да прецени дали в случай на предаване на съответното лице на издаващата държава членка за него е налице реален риск от нарушаване на основното му право на справедлив съдебен процес пред предварително създаден със закон съд, прогласено в член 47, втора алинея от Хартата (вж. в този смисъл решение от 22 февруари 2022 г., *Openbaar Ministerie* (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 66).
- 99 Същевременно от практиката на Европейския съд по правата на човека по член 6 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г., която трябва да се вземе предвид при тълкуването на член 47 от Хартата (вж. в този смисъл решение от 26 октомври 2021 г., *Openbaar Ministerie* (Право на изслушване от изпълняващия съдебен орган), C-428/21 PPU и C-429/21 PPU, EU:C:2021:876, т. 64), следва, че компетентността на юрисдикция да разгледа дадено дело съгласно относимите национални норми е свързана с изискването за „съд, създаден със закон“ по смисъла на член 6, точка 1 от тази конвенция (вж. в този смисъл ЕСПЧ, решения от 20 юли 2006 г., *Sokurenko и Strygun с/у Украйна* CE:ECHR:2006:0720JUD002945804, § 26—29, и от 1 декември 2020 г., *Guðmundur Andri Ástráðsson с/у Исландия* CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, § 217 и 223).
- 100 За съд, създаден със закон по смисъла на член 6, точка 1, не може да се счита в частност национален върховен съд, който се произнася като първа и последна инстанция по наказателно дело, без да разполага с изрично правно основание, което да му предоставя компетентност да разгледа делото срещу всички подсъдими (вж. в този смисъл ЕСПЧ, решение от 22 юни 2000 г., *Soëте и др. с/у Белгия* CE:ECHR:2000:0622JUD003249296, § 107—110, и от 2 юни 2005 г., *Claes и др. с/у Белгия* CE:ECHR:2005:0602JUD004682599, § 41—44).
- 101 При тези условия, макар изпълняващият съдебен орган да не може, както е видно от отговора на третия въпрос, да проверява компетентността на издаващия съдебен орган, за сметка на това изпълняващият съдебен орган е длъжен — когато лицето, за което е издадена европейска заповед за арест, твърди, че вследствие на предаването му на издаващата държава членка ще бъде изложено на нарушение на член 47, втора алинея от Хартата, тъй като ще бъде съдено там от съд, който няма компетентност за тази цел — да прецени основателността на това твърдение в рамките на двуетапната проверка, визирана в точка 97 от настоящото решение.
- 102 Що се отнася до съдържанието на тази проверка, следва да се отбележи, че на първия етап изпълняващият въпросната европейска заповед за арест съдебен орган трябва да определи дали съществуват обективни, достоверни, точни и надлежно актуализирани данни, доказващи наличието в издаващата държава членка на реален риск от нарушаване на

основното право на справедлив съдебен процес, гарантирано с член 47, втора алинея от Хартата, по-специално поради неспазване на изискването за създаден със закон съд, поради системни или общи недостатъци в тази държава членка или недостатъци, засягащи обективно определима група лица, към която би принадлежало съответното лице (вж. в този смисъл решения от 5 април 2016 г., *Aranyosi и Căldăraru*, C-404/15 и C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, т. 89 и от 22 февруари 2022 г., *Openbaar Ministerie* (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 67).

- 103 В контекста на твърдения за опасността лицето, за което е издадена европейска заповед за арест, да бъде съдено от съд, който няма компетентност за тази цел, изпълняващият съдебен орган, за да определи дали са установени такива недостатъци, трябва да извърши обща преценка относно функционирането на правораздавателната система в издаващата държава членка, с оглед на наличието на съд, създаден със закон (вж. в този смисъл решение от 22 февруари 2022 г., *Openbaar Ministerie* (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 77). Този съдебен орган ще трябва да приеме, че тези недостатъци са установени, ако от общата преценка следва, че подсъдимите по принцип са лишени в тази държава членка от ефективно правно средство за защита, позволяващо контрол върху компетентността на наказателния съд, който трябва да разгледа делото срещу тях, под формата на проверка от този съд на собствената му компетентност или на обжалване пред друг съд.
- 104 В това отношение, доколкото твърденията за липса на компетентност на юрисдикция на издаващата държава членка да разгледа делото срещу лицето, за което е издадена европейска заповед за арест, не се смесват с оспорване на компетентността на издаващия съдебен орган или с условията за издаване на тази европейска заповед за арест, само по себе си обстоятелството, че тази компетентност или тези условия могат да бъдат оспорвани или действително са били оспорени в разглежданото производство пред юрисдикциите на тази държава членка, не може да се признае за решаващо за целите на произнасянето по изпълнението на посочената европейска заповед за арест.
- 105 Въпреки това провеждането на производствата във връзка с европейската заповед за арест пред юрисдикциите на издаващата държава членка, доколкото дава индикации за практиките на тези юрисдикции и за тяхното тълкуване на приложимите национални правни норми, трябва да се вземе предвид от изпълняващия съдебен орган при цялостната преценка на предвидимото протичане на наказателното производство вследствие на предаването на лице, за което е издадена европейска заповед за арест (вж. по аналогия решение от 15 октомври 2019 г., *Dorobantu*, C-128/18, EU:C:2019:857, т. 80 и цитираната съдебна практика), и по-конкретно, в положение като това по главното производство, при което по силата на правото на тази държава членка същата юрисдикция е призвана по принцип да изпълнява функциите както на издаващ съдебен орган, така и на правораздаващ съдебен орган.
- 106 В рамките на втория етап изпълняващият съдебен орган трябва да провери конкретно и точно до каква степен недостатъците, установени на първия етап от проверката, визирана в точка 97 от настоящото решение, могат да окажат влияние върху производствата, провеждани по отношение на лицето, за което е издадена европейска заповед за арест, и дали с оглед на личното положение на това лице, естеството на правонарушението, за което то е преследвано, и фактическия контекст на издаването на европейската заповед за арест съществуват сериозни и потвърдени основания да се приеме, че вследствие на предаването му на издаващата държава членка ще има реална опасност от нарушаване на

основното право на посоченото лице на справедлив процес, гарантирано от член 47, втора алинея от Хартата (вж. в този смисъл решения от 17 декември 2020 г., *Openbaar Ministerie* (Независимост на издаващия съдебен орган), C-354/20 PPU и C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, т. 55, и от 22 февруари 2022 г., *Openbaar Ministerie* (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 53).

- 107 Когато тази опасност произтича, според твърденията на съответното лице, от факта, че в случай на предаване то би могло да бъде съдено от съд, който няма компетентност за тази цел, наличието на такава опасност може да бъде констатирано само ако с оглед на приложимите в издаващата държава членка правила за компетентност и съдопроизводствени правила липсата на компетентност на съда, който вероятно ще трябва да се произнесе по производството, което ще се проведе срещу това лице в посочената държава членка, е явна.
- 108 Всъщност, макар че такава липса на компетентност е от естество да породи легитимни съмнения, в частност относно безпристрастността на съответния съд, както и да попречи на предаването на посоченото лице, разлика в точния обхват на тези правила между съдебните органи на издаващата и тези на изпълняващата държава членка не може валидно да обоснове подобна констатация.
- 109 Накрая, щом като от акта за преюдициално запитване е видно, че *Tribunal Supremo* (Върховен съд) иска по-конкретно да се установи дали изпълняващият съдебен орган може да откаже да изпълни европейска заповед за арест поради опасност от нарушение на член 47, втора алинея от Хартата, без да е установил наличието на системни или общи недостатъци в издаващата държава членка, следва да се припомни, че двата етапа от проверката, визирана в точка 97 от настоящото решение, предполагат извършването на анализ на получената информация въз основа на различни критерии, така че тези етапи не бива да се смесват (вж. в този смисъл решение от 17 декември 2020 г., *Openbaar Ministerie* (Независимост на издаващия съдебен орган), C-354/20 PPU и C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, т. 56).
- 110 В това отношение от практиката на Съда произтича, че констатацията на изпълняващия съдебен орган за наличието на обстоятелства, които свидетелстват за системни или общи недостатъци при функционирането на съдебната система на издаващата държава членка, не може да обоснове отказ на този съдебен орган да изпълни европейска заповед за арест, без да проведе надлежно втория етап на проверката, визирана в точка 97 от настоящото решение (вж. в този смисъл решение от 22 февруари 2022 г., *Openbaar Ministerie* (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 81).
- 111 Също така, когато лице, срещу което е издадена европейска заповед за арест, твърди, че е изложено на опасност от нарушение на член 47, втора алинея от Хартата, поради това че ще бъде съдено от съд на издаващата държава членка, който няма компетентност за тази цел, но изпълняващият съдебен орган счита, че тъй като сведенията, с които разполага, не представляват обективни, достоверни, точни и надлежно актуализирани данни за наличието на системни или общи недостатъци във функционирането на съдебната система на тази държава членка или на недостатъци, засягащи съдебната защита на обективно определима група лица, към която би принадлежало това лице, този орган не би могъл да откаже да изпълни европейската заповед за арест на основание, посочено от това лице.

- 112 Всъщност е важно да се подчертае, че когато правният ред на издаващата държава членка предвижда правни средства за защита, позволяващи да се упражни контрол върху компетентността на съда, който трябва да разгледа делото срещу предаденото в изпълнение на европейска заповед за арест лице, под формата на проверка от този съд на собствената му компетентност или на обжалване пред друг съд, опасността това лице да бъде съдено от съд на тази държава членка, който няма компетентност за тази цел, по принцип може да бъде преодоляна чрез упражняването от посоченото лице на тези правни средства за защита.
- 113 По-нататък, с оглед на естеството на нарушението на член 47, втора алинея от Хартата, на което се позовава лице, за което е издадена европейска заповед за арест и което се намира в положение като посоченото в буква в) от четвъртия въпрос, трябва да се констатира, че използването на такива правни средства за защита трябва да позволи, доколкото те са ефективни, да се избегне самото настъпване на това нарушение или във всеки случай на непоправима вреда, произтичаща от него.
- 114 При липсата обаче на обективни, достоверни, точни и надлежно актуализирани данни, годни да докажат наличието на системни или общи недостатъци във функционирането на съдебната система на издаващата държава членка или на недостатъци, засягащи съдебната защита на обективно определима група лица, към която би принадлежало засегнатото лице, не съществува основателна причина за изпълняващия съдебен орган да предположи, че посочените в точка 112 от настоящото решение правни средства за защита липсват или са неефективни, тъй като, напротив, този съдебен орган е длъжен, както посочва генералния адвокат в точка 116 от заключението си, да основе анализа си на съществуването и ефективността на посочените правни средства за защита в съответствие с принципа на взаимно доверие.
- 115 Впрочем доверието, което трябва да се гласува на юрисдикциите на издаващата държава членка, е следствие от принципа, припомнен в точка 54 от настоящото решение, че да се гарантира спазването на основните права на лице, за което е издадена европейска заповед за арест, е отговорност преди всичко на тази държава членка.
- 116 При липса на такова доверие изпълняващият съдебен орган ще бъде принуден, след като бъде сезиран с твърдения като разглежданите по главното производство, да извърши проверка как съдилищата на издаващата държава членка прилагат собствените си правила за компетентност и съдопроизводствени правила в конкретен случай, което, както бе посочено в точка 88 от настоящото решение, би било в противоречие с принципа на взаимно признаване, който е в основата на Рамково решение 2002/584. От постоянната съдебна практика следва обаче, че това рамково решение, разглеждано във връзка с разпоредбите на Хартата, не може да се тълкува по начин, който да засяга ефективността на системата за съдебно сътрудничество между държавите членки (вж. в този смисъл решение от 22 февруари 2022 г., *Openbaar Ministerie* (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 47).
- 117 По този начин гореизложеното тълкуване гарантира, че контролът от страна на изпълняващия съдебен орган за спазването на предвиденото в член 47, втора алинея от Хартата право от съдилищата на издаващата държава членка може да бъде предвиден, в съответствие с практиката на Съда, само при изключителни обстоятелства (вж. в този смисъл становище 2/13 (Присъединяване на Европейския съюз към ЕКПЧ) от 18 декември 2014 г., EU:C:2014:2454, т. 191).

- 118 Това тълкуване е от естество също така да осигури вземането предвид не само на гаранциите за правата, произтичащи от член 47 от Хартата за лицето, за което е издадена европейска заповед за арест, но и на други интереси като необходимостта евентуално да се зачетат основните права на пострадалите от съответните престъпления (вж. по аналогия решение от 22 февруари 2022 г., *Openbaar Ministerie* (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 60—63).
- 119 С оглед на гореизложеното на буква в) от четвъртия въпрос и на петия въпрос следва да се отговори, че член 1, параграф 3 от Рамково решение 2002/584 във връзка с член 47, втора алинея от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че изпълняващият съдебен орган, който трябва да реши дали да предаде лице, за което е издадена европейска заповед за арест, не може да откаже да изпълни последната с мотива, че съществува опасност, след като бъде предадено на издаващата държава членка, това лице да бъде съдено от съд, който няма компетентност за тази цел, освен ако:
- от една страна, този съдебен орган разполага с обективни, достоверни, точни и надлежно актуализирани данни, свидетелстващи за наличието на системни или общи недостатъци във функционирането на съдебната система на издаващата държава членка или на недостатъци, засягащи съдебната защита на обективно определима група лица, към която би принадлежало засегнатото лице, с оглед на изискването за създаден със закон съд, което предполага засегнатите правни субекти по принцип да са лишени в тази държава членка от ефективно правно средство за защита, позволяващо контрол върху компетентността на наказателния съд, който трябва да разгледа делото срещу тях, и
 - от друга страна, посоченият съдебен орган констатира, че при конкретните обстоятелства по разглежданото дело съществуват сериозни и потвърдени основания да се приеме, че в частност предвид данните, предоставени от лицето, за което е издадена тази европейска заповед за арест, отнасящи се до личното му положение, естеството на правонарушението, за което то е преследвано, и фактическия контекст, в който се вписва издаването на посочената европейска заповед за арест или всяко друго относимо обстоятелство, съдът, който вероятно ще трябва да се произнесе по производството срещу това лице в издаващата държава членка, явно няма компетентност за тази цел.
- 120 Обстоятелството, че съответното лице е могло да се позове пред юрисдикциите на издаващата държава членка на основните си права, за да оспори компетентността на издаващия съдебен орган и издадената за него европейска заповед за арест, няма решаващо значение в това отношение.

По букви а) и б) от четвъртия въпрос

- 121 С букви а) и б) от четвъртия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 1, параграф 3 от Рамково решение 2002/584 във връзка с член 47, втора алинея от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че когато лице, за което е издадена европейска заповед за арест, твърди, че след като бъде предадено на издаващата държава членка има реална опасност да бъде съдено от съд, който няма компетентност за тази цел, наличието на доклад на GTDA може само по себе си да е основание изпълняващият съдебен орган да откаже да изпълни тази европейска заповед за арест или в противен случай — да бъде взето предвид от този съдебен орган при вземането на решение дали трябва да се откаже изпълнението на тази европейска заповед за арест на основанието, посочено от това лице.

- 122 От отговора на буква в) от четвъртия въпрос следва, че изпълнението на европейска заповед за арест може да бъде отказано с мотива, че съществува опасност след предаването на лицето, за което е издадена същата, на издаващата държава членка, то да бъде съдено от съд, който няма компетентност за тази цел, само ако изпълняващият съдебен орган стигне до извода, от една страна, че съществува реален риск в издаващата държава членка да бъде нарушено основното право на справедлив съдебен процес, гарантирано от член 47, втора алинея от Хартата, поради системни или общи недостатъци във функционирането на съдебната система на посочената държава членка или недостатъци, засягащи съдебната защита на обективно определяема група лица, към която това лице би принадлежало, и от друга страна, поради явна липса на компетентност на съда, който вероятно ще трябва да се произнесе в производството срещу посоченото лице в същата държава членка.
- 123 Тъй като този извод трябва да се основава едновременно на обективни, достоверни, точни и надлежно актуализирани данни относно функционирането на съдебната система на издаващата държава членка, както и на конкретен и точен анализ на индивидуалното положение на издирваното лице, доклад на GTDA, който според предоставените от запитващата юрисдикция данни не се отнася пряко до това положение, не е достатъчен мотив да се откаже изпълнението на европейска заповед за арест, насочена срещу това лице.
- 124 Същевременно от съдебната практика следва, че обективните, достоверни, точни и надлежно актуализирани данни, на които изпълняващият съдебен орган трябва да се основе, за да извърши успешно първия етап от визираната в точка 97 от настоящото решение проверка, могат да произтичат по-конкретно от решения на международни юрисдикции, като например решенията на Европейския съд по правата на човека, от съдебни решения в издаващата държава членка, както и от решения, доклади и други документи, съставени от органите на Съвета на Европа, или произтичащи от системата на Обединените нации (вж. в този смисъл решения от 5 април 2016 г., *Aranyosi и Căldăraru*, C-404/15 и C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, т. 89).
- 125 Следователно, като се има предвид, че мандатът на GTDA произтича от Резолюции 15/18, 20/16 и 33/30 на Съвета по правата на човека на Организацията на обединените нации, който от своя страна е създаден с Резолюция 60/251 на Общото събрание на Организацията на обединените нации от 15 март 2006 г., изготвен от GTDA доклад може да бъде част от обстоятелствата, които могат да бъдат взети предвид на първия етап от тази проверка, без обаче изпълняващият съдебен орган да е обвързан от съдържанието се в този доклад изводи.
- 126 Поради това на букви а) и б) от четвъртия въпрос следва да се отговори, че член 1, параграф 3 от Рамково решение 2002/584 във връзка с член 47, втора алинея от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че в положение, в което лице, за което е издадена европейска заповед за арест, твърди, че след като бъде предадено на издаващата държава членка има реална опасност да бъде съдено от съд, който няма компетентност за тази цел, наличието на доклад на GTDA, който не се отнася пряко до положението на това лице, не може сам по себе си да обоснове отказа на изпълняващия съдебен орган да изпълни тази европейска заповед за арест, но че за сметка на това този доклад може да бъде взет предвид от този съдебен орган, наред с други обстоятелства, при преценката дали са налице системни или общи недостатъци във функционирането на съдебната система на тази държава членка или недостатъци, засягащи съдебната защита на обективно определяема група лица, към която би принадлежало посоченото лице.

По шестия въпрос

- 127 В самото начало следва да се отбележи, че шестият въпрос се отнася до възможността да се откаже изпълнението на европейска заповед за арест с мотива, че издаващият съдебен орган няма компетентност да издаде тази европейска заповед за арест, или че съществува опасност след предаването му на издаващата държава членка лицето, срещу което е издадена европейската заповед за арест, да бъде съдено от съд, който няма компетентност за тази цел.
- 128 Щом като от отговора на третия въпрос следва, че първото от тези две основания при всички положения не може да обоснове отказа да се изпълни европейска заповед за арест, шестият въпрос трябва да се разгледа само доколкото се отнася до второто от посочените основания.
- 129 Затова следва да се приеме, че с този въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 15, параграф 2 от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска изпълняващият съдебен орган да откаже да изпълни европейска заповед за арест с мотива, че съществува опасност лицето, срещу което тя е издадена, след предаването му на издаващата държава членка да бъде съдено от съд, който няма компетентност за тази цел, без предварително да е поискал допълнителна информация от издаващия съдебен орган.
- 130 Член 15, параграф 2 от Рамково решение 2002/584 предвижда, че ако изпълняващият съдебен орган счете, че предоставената от издаващата държава членка информация е недостатъчна, за да вземе решение за предаване, той следва да поиска незабавно да му бъде предоставена необходимата допълнителна информация.
- 131 По-нататък, от практиката на Съда следва, че за да се гарантира по-специално, че функционирането на европейската заповед за арест няма да бъде блокирано, задължението за лоялно сътрудничество, прогласено в член 4, параграф 3, първа алинея ДЕС, трябва да е водещо в диалога между изпълняващите и издаващите съдебни органи. От принципа на лоялно сътрудничество следва по-конкретно, че държавите членки при пълно взаимно зачитане си съдействат при изпълнението на задачите, произтичащи от Договорите (решение от 22 февруари 2022 г., *Openbaar Ministerie* (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 48 и цитираната съдебна практика).
- 132 От тази гледна точка, за да гарантират ефективното сътрудничество по наказателни дела, издаващите и изпълняващите съдебни органи трябва изцяло да ползват инструментите, предвидени по-специално в член 8, параграф 1 и в член 15 от Рамково решение 2002/584, за да способстват за взаимното доверие, на което се основава това сътрудничество (решение от 22 февруари 2022 г., *Openbaar Ministerie* (Съд, създаден със закон в издаващата държава членка), C-562/21 PPU и C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, т. 49 и цитираната съдебна практика).
- 133 В този контекст е важно да се припомни, че както следва от точка 107 от настоящото решение, изпълняващият съдебен орган може да откаже да изпълни европейска заповед за арест с мотива, че съществува опасност посоченото в нея лице след предаването му на издаващата държава членка да бъде съдено от съд, който няма компетентност за тази цел, само при условие, в частност, че този изпълняващ съдебен орган е установил, че с оглед на

приложимите в тази държава членка правила за компетентност и съдопроизводствени правила липсата на компетентност на съда, който вероятно ще трябва да се произнесе в производството срещу това лице в посочената държава членка, е явна.

- 134 Тъй като подобна констатация по необходимост се основава на анализ на правото на издаващата държава членка, изпълняващият съдебен орган не би могъл, без да наруши принципа на лоялно сътрудничество, да направи тази констатация, без предварително да поиска от издаващия съдебен орган информация относно тези правила.
- 135 Важно е обаче да се подчертае, че от отговора на буква в) от четвъртия въпрос следва, че такова искане не е обосновано, когато изпълняващият съдебен орган счете, че не разполага с обективни, достоверни, точни и надлежно актуализирани данни, позволяващи да се установи съществуването на системни или общи недостатъци във функционирането на правораздавателната система на тази държава членка или на недостатъци, засягащи съдебната защита на обективно определима група лица, към която би принадлежало съответното лице. Всъщност в такъв случай този съдебен орган не може да откаже да изпълни европейска заповед за арест, основавайки се на явната липса на компетентност на съда, който най-вероятно ще разгледа производството срещу това лице.
- 136 Вследствие на това на шестия въпрос следва да се отговори, че член 15, параграф 2 от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска изпълняващият съдебен орган да откаже да изпълни европейска заповед за арест с мотива, че съществува опасност лицето, срещу което тя е издадена, след предаването му на издаващата държава членка да бъде съдено от съд, който няма компетентност за тази цел, без предварително да е поискал допълнителна информация от издаващия съдебен орган.

По седмия въпрос

- 137 Запитващата юрисдикция уточнява, че иска от Съда да отговори на седмия въпрос, ако от отговорите на въпроси от първи до шести следва, че при обстоятелствата по главното производство Рамково решение 2002/584 не допуска отказ за предаване на дадено лице на основанията, посочени в тези въпроси.
- 138 При положение че член 267 ДФЕС не оправомощава Съда да прилага нормите на правото на Съюза към определен случай (вж. в този смисъл решение от 14 май 2020 г., *Bouygues travaux publics* и др., C-17/19, EU:C:2020:379, т. 51 и цитираната съдебна практика), за всеки случай следва да се отговори на седмия въпрос, без да се засяга преценката на компетентните юрисдикции относно възможността за изпълнение на европейските заповеди за арест, издадени от запитващата юрисдикция по главното производство.
- 139 Със седмия въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска издаването на няколко последователни европейски заповеди за арест срещу издирвано лице, за да се издейства предаването му от държава членка, след като тази държава членка е отказала изпълнението на първа европейска заповед за арест срещу това лице.
- 140 В това отношение следва да се отбележи в самото начало, че нито една разпоредба от Рамково решение 2002/584 не изключва издаването на няколко последователни европейски заповеди за арест срещу дадено лице, включително когато е отказано изпълнението на първа европейска заповед за арест срещу това лице.

- 141 По-нататък, такова издаване може да се окаже необходимо, по-специално след като обстоятелствата, които са попречили на изпълнението на предходна европейска заповед за арест, са били отстранени или когато решението за отказ да бъде изпълнена тази европейска заповед за арест не е било в съответствие с правото на Съюза, за да се проведе докрай процедурата по предаване на издирвано лице и така да се благоприятства — както отбелязва генералният адвокат в точка 137 от заключението си — осъществяването на целта за борба срещу безнаказаността, преследвана с това рамково решение.
- 142 За сметка на това, от една страна, от съдебната практика следва, че не е съвместимо с принципите на взаимно доверие и лоялно сътрудничество да се издава европейска заповед за арест, чието изпълнение би довело до нарушение на член 47 от Хартата, и която при условията, изложени в постоянната практика на Съда, изпълняващият съдебен орган би трябвало откаже да изпълни (вж. по аналогия решение от 11 ноември 2021 г., Гаванозов II, C-852/19, EU:C:2021:902, т. 60).
- 143 Следователно издаващ съдебен орган не може, при липса на промяна в обстоятелствата, да издаде срещу дадено лице нова европейска заповед за арест, след като изпълняващ съдебен орган е отказал да изпълни предходна европейска заповед за арест, издадена за това лице, в съответствие с изискванията на член 1, параграф 3 от Рамково решение 2002/584 във връзка с член 47, втора алинея от Хартата.
- 144 От една страна, при положение че както бе посочено в точка 54 от настоящото решение, издаването на европейска заповед за арест може да доведе до задържането на посоченото в нея лице, и следователно да накърни личната му свобода, съдебният орган, който възнамерява да издаде европейска заповед за арест, трябва с оглед на особеностите на случая да извърши преценка по въпроса за пропорционалността на посоченото издаване (вж. в този смисъл решения от 27 май 2019 г., РФ (Главен прокурор на Литва), C-509/18, EU:C:2019:457, т. 49, и от 13 януари 2021 г., ММ, C-414/20 PPU, EU:C:2021:4, т. 64).
- 145 При извършването на такава преценка именно този съдебен орган трябва да вземе предвид естеството и тежестта на правонарушението, за което е преследвано издирваното лице, последиците за това лице от по-рано издадените срещу него европейски заповеди за арест или пък перспективите за изпълнение на евентуална нова европейска заповед за арест.
- 146 С оглед на гореизложеното на седмия въпрос следва да се отговори, че Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че допуска издаването на няколко последователни европейски заповеди за арест срещу издирвано лице с цел предаването му от държава членка, след като тази държава членка е отказала изпълнението на първа европейска заповед за арест, отнасяща се до това лице, стига изпълнението на нова европейска заповед за арест да не води до нарушение на член 1, параграф 3 от това рамково решение и издаването на последната европейска заповед за арест да има пропорционален характер.

По съдебните разноски

- 147 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

- 1) Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки, изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г.,

трябва да се тълкува в смисъл, че:

изпълняващ съдебен орган няма възможност да откаже изпълнението на европейска заповед за арест, позовавайки се на основание за отказ на изпълнение, което произтича не от Рамково решение 2002/584, изменено, а единствено от правото на издаващата държава членка. За сметка на това този съдебен орган може да приложи национална разпоредба, която предвижда, че изпълнението на европейска заповед за арест се отказва, когато това изпълнение би довело до нарушаване на основно право, закрепено в правото на Съюза, стига обхватът на тази разпоредба да не надхвърля обхвата на член 1, параграф 3 от Рамково решение 2002/584, изменено, така както е тълкуван от Съда на Европейския съюз.

- 2) Член 1, параграфи 1 и 2 и член 6, параграф 1 от Рамково решение 2002/584, изменено с Рамково решение 2009/299,

трябва да се тълкуват в смисъл, че:

изпълняващият съдебен орган не може да проверява дали европейската заповед за арест е издадена от компетентен за тази цел съдебен орган и да откаже изпълнението ѝ, когато счита, че това не е така.

- 3) Член 1, параграф 3 от Рамково решение 2002/584, изменено с Рамково решение 2009/299, във връзка с член 47, втора алинея от Хартата на основните права на Европейския съюз,

трябва да се тълкува в смисъл, че:

изпълняващият съдебен орган, който трябва да реши дали да предаде лице, за което е издадена европейска заповед за арест, не може да откаже да изпълни последната с мотива, че съществува опасност, след като бъде предадено на издаващата държава членка, това лице да бъде съдено от съд, който няма компетентност за тази цел, освен ако:

- от една страна, този съдебен орган разполага с обективни, достоверни, точни и надлежно актуализирани данни, свидетелстващи за наличието на системни или общи недостатъци във функционирането на съдебната система на издаващата държава членка или на недостатъци, засягащи съдебната защита на обективно определима група лица, към която би принадлежало засегнатото лице, с оглед на изискването за създаден със закон съд, което предполага засегнатите правни субекти по принцип да са лишени в тази държава членка от ефективно правно средство за защита, позволяващо контрол върху компетентността на наказателния съд, който трябва да разгледа делото срещу тях, и

- от друга страна, посоченият съдебен орган констатира, че при конкретните обстоятелства по разглежданото дело съществуват сериозни и потвърдени основания да се приеме, че в частност предвид данните, предоставени от лицето, за което е издадена тази европейска заповед за арест, отнасящи се до личното му положение, естеството на правонарушението, за което то е преследвано, и фактическия контекст, в който се вписва издаването на посочената европейска заповед за арест или всяко друго относимо обстоятелство, съдът, който вероятно ще трябва да се произнесе по производството срещу това лице в издаващата държава членка, явно няма компетентност за тази цел.

Обстоятелството, че съответното лице е могло да се позове пред юрисдикциите на издаващата държава членка на основните си права, за да оспори компетентността на издаващия съдебен орган и издадената за него европейска заповед за арест, няма решаващо значение в това отношение.

- 4) Член 1, параграф 3 от Рамково решение 2002/584, изменено с Рамково решение 2009/299, във връзка с член 47, втора алинея от Хартата на основните права,

трябва да се тълкува в смисъл, че:

в положение, в което лице, за което е издадена европейска заповед за арест, твърди, че след предаването му на издаващата държава членка има опасност да бъде съдено от съд, който няма компетентност за тази цел, наличието на доклад на работната група по произволното задържане, който не се отнася пряко до положението на това лице, не може сам по себе си да обоснове отказа на изпълняващия съдебен орган да изпълни тази европейска заповед за арест, но че за сметка на това този доклад може да бъде взет предвид от този съдебен орган, наред с други обстоятелства, при преценката дали са налице системни или общи недостатъци във функционирането на съдебната система на тази държава членка или недостатъци, засягащи съдебната защита на обективно определяема група лица, към която би принадлежало посоченото лице.

- 5) Член 15, параграф 2 от Рамково решение 2002/584, изменено с Рамково решение 2009/299,

трябва да се тълкува в смисъл, че:

не допуска изпълняващият съдебен орган да откаже да изпълни европейска заповед за арест с мотива, че съществува опасност лицето, срещу което тя е издадена, след предаването му на издаващата държава членка да бъде съдено от съд, който няма компетентност за тази цел, без предварително да е поискал допълнителна информация от издаващия съдебен орган.

- 6) Рамково решение 2002/584, изменено с Рамково решение 2009/299,

трябва да се тълкува в смисъл, че:

допуска издаването на няколко последователни европейски заповеди за арест срещу издирвано лице с цел предаването му от държава членка, след като тази държава членка е отказала изпълнението на първа европейска заповед за арест,

отнасяща се до това лице, стига изпълнението на нова европейска заповед за арест да не води до нарушение на член 1, параграф 3 от това рамково решение и издаването на последната европейска заповед за арест да има пропорционален характер.

Подписи